

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1945

1. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Γεωργία. —Μετά τὰς άνυπολογίστους καταστροφὰς τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ ὕπαιθρος φυσικὸν ἦτο ἡ γεωργικὴ παραγωγή νὰ μειωθῇ. Πολὺ δὲ περισσότερον ἐφ' ὅσον δὲν κατέστη δυνατόν ἐγκαίρως νὰ προμηθευθοῦν οἱ ἀγρόται τὰ ἀπολεσθέντα γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ ζῶα των, καθὼς καὶ τοὺς σπόρους καὶ τὰ ἀπαραίτητα λιπάσματα. Ἐπὶ πλέον προσετέθη καὶ πρωτοφανὴς ἀνομβρία, ἥτις ὡς ἀποτέλεσμα εἶχεν εἰς πολλὰ μέρη νὰ χάσουν οἱ γεωργοὶ ἀκόμη καὶ τὸν σπὸρον των.

Οὕτω ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ συγκεντρώσωμεν ἡ ἀπόδοσις τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς κατὰ τὸ 1945 διὰ τὰ κυριώτερα προϊόντα μας ἀνῆλθεν εἰς τοὺς κάτωθι ἀριθμούς :

Ὑπολογιζομένη παραγωγή κυριωτέρων γεωργ. προϊόντων
(Αἱ ποσότητες εἰς τόννους)

Εἶδη	Μέσος ὅρος παραγωγῆς 1935 -1938	Ὑπολογισμὸς παραγωγῆς 1945	Ποσοστὸν παραγωγῆς 1935—1938
Σῖτος	575.000	273.000	47
Σίκαλις	30.000	6.000	20
Κριθή	40.000	23.000	65
Ἀραβόσιτος	216.000	105.000	49
Ὅρυζα	5.000	2.000	40
Ὅσπρια	35.000	15.000	43
Γεώμηλα	119.000	98.000	82
Ἐλαιον	93.000	92.000	99

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου βλέπομεν ὅτι πλὴν τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐλαίου, ἥτις ἦτο ἐξαιρετικὴ, ἡ ὑπόλοιπος παραγωγή δὲν φθάνει οὐδὲ τὰ 50 ο)ο τῆς προπολεμικῆς.

Εἰς ταύτην ὁμως δέον νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ διανομὰς εἰς σιτηρὰ καὶ λοιπὰ τρόφιμα τῆς Ο.Υ.Ν.Ρ.Α. αἱ ὁποῖαι

ὥς ὑπολογίζεται ὁμοῦ μετὰ τῆς ἰδικῆς μας παραγωγῆς ἐκάλυψαν τὰ 93 % τῆς προπολεμικῆς καταναλώσεως.

Βιομηχανία. — Ἡ βιομηχανία μας, ἂν καὶ δέν ὑπέστη μεγάλας καταστροφὰς ἐκ τῶν βομβαρδισμῶν, δέν ἀπέδωσε ὅσα θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ παρ' ὅλας τὰς δυσμενεῖς συνθήκας. Καὶ βεβαίως μὲν ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει ἔλλειψις πρώτων ὑλῶν καὶ ἀνταλλακτικῶν τῶν μηχανημάτων, πλὴν ὅμως οὔτε οἱ Βιομήχανοι, οὔτε οἱ ἐργάται ἐπέδειξαν τὴν ἐνδεδειγμένην δραστηριότητα διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν βιομηχανιῶν. Τοῦτο ὀφείλεται βεβαίως καὶ εἰς τὴν γενικὴν ἐξάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας μας καὶ τὴν ἔλλειψιν σταθεροῦ νομίσματος. Πλὴν ὅμως ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς μέχρι τοῦδε κακῆς λειτουργίας τῆς βιομηχανίας μας ἦτο ἡ κακὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων, αἱ ὁποῖαι δέν κατώρθωσαν νὰ ἐφαρμόσουν ἐνιαῖον παραγωγικὸν πρόγραμμα, ἀλλὰ μετέβαλλον συνεχῶς συστήματα. Οὕτω ἄλλοτε μὲν ἀνήγγελλον τὴν δέσμευσιν τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ τὸν ἔλεγχον τῶν βιομηχανιῶν, ἄλλοτε δὲ ἐπανήρχοντο εἰς τὸ σύστημα τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας, χωρὶς νὰ καθίσταται δυνατόν οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἕτερον τῶν συστημάτων νὰ ἐφαρμοσθῇ κανονικῶς.

Ὁ κατωτέρω πίναξ ἐμφανίζει τὰ μικρὰ ποσοστὰ παραγωγῆς τῆς βιομηχανίας κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν παραγωγὴν.

Ποσοστὰ βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν (1939)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ	Μέσος ὁρος Μαΐου — Δεκεμβρ. 1945	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ	Μέσος ὁρος Μαΐου—Δεκεμβρ. 1945
I. Σιδηχανία	12 %	4. Καλτσοποιίας	27 %
II. Οἰκοδομικαὶ		5. Φανελλῶν	35 %
1. Τσιμέντου	17 %	6. Μετάξης	25 %
2. Ἀσβεστοποιίας	38 %	7. Τεχνητῆς μετάξης	20 %
3. Κεραμοποιίας καὶ Τουβλοποιίας	43 %	8. Ἰούτης καὶ Καννάβεως	2 %
4. Ἀγγειοπλαστικῆς	50 %	9. Κλωστοποιίας	26 %
5. Κεραμευτικῆς	8 %	IV. Βιομηχανία Τροφίμων	
6. Γύψου καὶ Στόκου	24 %	1. Ἀλεύρου	76 %
III. Κλωστοῦφαντουργικαὶ		2. Οἶνοπνεύματος	24 %
1. Βάμβακος	37 %	3. Ἑδυπότων	28 %
2. Ἑρίου	18 %	4. Ζυμαρικῶν	86 %
3. Πλεκτικῆς	19 %	5. Σπορελαιοποιίας	26 %
		6. Ζύθου	73 %

7. Πάγου καὶ ψυγείων	53 %	8. Βερνικίων	31 %
8. Μαργαρίνης	10 %	9. Στιλβωμάτων	28 %
9. Κονσερβῶν	25 %	10. Πυρηνελαίου	9 %
10. Ζύμης	75 %	11. Φαρμάκων	41 %
11. Ἀμύλου	42 %	12. Ἀσφάλτου	6 %
V. Βιομηχανία χημικῶν προϊόντων		VI. Βιομηχανία δέρματος	15 %
1. Λιπασμάτων	27 %	VII. Βιομηχανία χάρτου	18 %
2. Σάπωνος	33 %	VIII. Βιομηχανία ξύλου	11 %
3. Ὄξεων καὶ ἀλάτων	37 %	IX. Βιομηχανία σιγαρέτ.	96 %
4. Κολοφωνίου καὶ Τερεβινθελαίου	15 %	X. Βιομηχανία Ἡλεκτρικοῦ ρεύματος	
5. Ὑάλου	67 %	1. Πάουερ (Ἀθηνῶν—	82 %
6. Ἐλαστικοῦ	9 %	Πειραιῶς)	
7. Χρωμάτων	37 %	2. Ἐπαρχιακαὶ	36 %
		3. Ἐφαρμογῆς ἡλεκτρισμοῦ	6%

Ἐ μ π ό ρ ι ο ν. — Τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον ἔχει ἐντελῶς ἀδρανήσει.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς δυσμενεῖς διεθνεῖς συνθήκας, εἰς τὴν ἔλλειψιν μεταφορικῶν μέσων, εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ἐξαγωγῆς ἀπὸ πολλὰ κράτη, καθὼς καὶ εἰς τὴν συνεχιζομένην δέσμευσιν τοῦ εἰς ξένας τραπέζας συναλλάγματος, Πλὴν ὅμως σπουδαίως ἐπέδρασεν εἰς τὴν ἔλλειψιν πάσης κινήσεως τόσον τοῦ εἰσαγωγικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου ὁ συνεχιζόμενος πληθωρισμός. Οὕτω ἐνῶ ἐγένοντο διαπραγματεύσεις ὅπως ἐξαχθοῦν ποσότητες καπνοῦ εἰς Ἀμερικὴν, τοῦτο ἐματαιώθη τελικὰ λόγῳ τῆς μεγάλης διαφορᾶς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος καὶ ἐνῶ ἐσημειώθη κάποια κίνησις κατὰ μῆνα Νοέμβριον εἰς τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον διὰ τῆς ἐκδόσεως ἀδειῶν εἰσαγωγῆς καὶ χορηγήσεως συναλλάγματος ἐκ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξύ μεγάλης ἀνατιμήσεως τῆς χρυσῆς λίρας, οἱ ἔμποροι ἐμφανίζονται σήμερον ὡς ἀπολέσαντες τὰ κεφάλαιά των, δεδομένου ὅτι τὰ εἰσαχθησόμενα ἐμπορεύματα θὰ τεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐφοδιασμοῦ μέ ὠρισμένην τιμὴν, καὶ πᾶσα περαιτέρω κίνησις πρὸς ἕκδοσιν ἀδειῶν εἰσαγωγῆς ἐσταμάτησεν.

Τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον ἐπίσης προσκόπτει εἰς τὰς δυσκολίας τῶν μεταφορῶν, αἱ ὁποῖαι δυσχεραίνουν τὴν μετακίνησιν τῶν προϊόντων ἀπὸ τὰ παραγωγικὰ κέντρα εἰς τὰ καταναλωτικά. Ἐπὶ πλέον ὁσάκις πραγματοποιοῦνται τοιαῦται μετακινήσεις αἱ εἰσρέουσαι εἰς τὰ ἀστικά κέντρα ποσότητες τροφοδοτοῦν κυρίως τὴν λαθραίαν ἀγορὰν καὶ διὰ τοῦτο διαφεύγουν πάσης ἐκτιμήσεως.

Μ ε τ α φ ο ρ α ί.—Ἡ Ἑλλὰς ὑπέστη μεγίστας ζημίας εἰς τὰ μεταφορικὰ μέσα κατὰ τὸν πόλεμον καὶ τὴν κατοχὴν καὶ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐστερούμεθα καὶ αὐτῶν

των στοιχειωδῶν μεταφορικῶν μέσων. Σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ δὲν ὑπῆρχον, εἶχε δὲ περισωθῆ μόνον τὸ 1)10 ἐκ τοῦ τροχαίου ὕλικου. Αἱ γέφυραι εἶχον ἀνατιναχθῆ καὶ αἱ ὁδοὶ εἶχον καταστραφῆ ἐξ ἀνατινάξεων ἢ ἐκ τῆς φθορᾶς. Ὁ ἐμπορικὸς μας στόλος κατὰ τὰ 3)4 ἀπωλέσθη, ἐνῶ αἱ ζημίαι τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων ἀνέρχονται εἰς ἓν καὶ ἥμισυ δισεκατομμύριον προπολεμικῶν δραχμῶν.

Οἱ κατωτέρω πίνακες μᾶς δίδουν μίαν εἰκόνα τῆς καταστάσεως τῶν μεταφορικῶν μας μέσων εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς ᾤφθησαν οἱ Γερμανοί.

Χερσαῖαι μεταφοραὶ

1. Σιδηρόδρομοι

	Ἀτμομηχαναὶ		Ἐπιβατικαὶ ἄμαξαι καὶ φορτηγὰ	
	1939	1944	1939	1944
Σ. Ε. Κ.	220	26	4.250	804
Σ. Π. Α. Π.	88	10	1.000	177
Θεσσαλικοὶ	35	8	583	180
Β. Δ. Ἑλλάδος	6	1	83	56
	<u>349</u>	<u>45</u>	<u>5.916</u>	<u>1.417</u>

2. Αὐτοκίνητα

	1939	1944
Φορτηγὰ	5.900	3.199
Ἐπιβατικά	1.500	2.056
Λεωφορεῖα	1.800	823
	<u>9.200</u>	<u>6.078</u>

Σημειώνομεν ὅτι ἐκ τῶν 6.078 ἀπομενόντων αὐτοκινήτων ἐν γένει τὰ 60 % ἔχουν ἀνάγκην ἐπιδιορθώσεως καὶ ἐλαστικῶν καὶ ἐλείψει τούτων μένουσιν ἀχρησιμοποίητα.

Ὁδοστρωτῆρες

1939	1944
294	49

Θαλάσσιαι μεταφοραὶ

	1939		1945
	Σεπτέμβριος	Χωρητικότης (κόροι)	Μάρτιος Χωρητικότης (κόροι)
Φορτηγὰ	506	1.807.441	131 491.784
Ἐπιβατικά	55	49.995	3 6.329
ὑπερωκεάνειον	1	16.990	1 16.990
	<u>566</u>	<u>1.874.426</u>	<u>135</u> <u>515.103</u>

Ἡ κατάστασις αὕτη τῶν μεταφορικῶν μέσων ὑπῆρξε ἡ κυριωτέρα αἰτία τῆς πλήρους ἐξαρθρώσεως τῆς παραγωγικῆς μας δραστηριότητος καὶ τῆς οἰκονομίας μας ἐν γένει.

Δυστυχῶς κατὰ τὸν διαρρευσάντα ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως χρόνον δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἀνασυγκροτήσωμεν τὰ συγκοινωνιακὰ μας μέσα. Οἱ σύμμαχοι δὲ ἐλάχιστα μᾶς ἐβοήθησαν εἰς τὸ πεδίον τοῦτο, διότι οὔτε ἀτμομηχανὰς καὶ βαγόνια μᾶς διέθεσαν, οὔτε τὸν ἐναπομείναντα ἐμπορικόν μας στόλον μᾶς ἀπεδέσμευσαν, οὔτε ἐπαρκῆ ἄλλα χερσαῖα ἢ θαλάσσια μέσα μᾶς ἐπρομήθευσαν.

Μόνον φορτηγὰ αὐτοκίνητα διὰ τὰς ἀπαραιτήτους ἐπισιτιστικὰς μας ἀνάγκας μᾶς ἔδωσαν. Κατὰ τὸ πρόγραμμα τῆς ΟΥΝΡΡΑ μέχρι τέλους 1945 θὰ ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν 5.000 φορτηγὰ αὐτοκίνητα, ἐξ αὐτῆς δὲ παρεδόθησαν περὶ τὰ 4.000.

Ἄν συγκρίνῃ δὲ κανεῖς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν μὲ τὰ 5.900 φορτηγὰ ποὺ ἐκυκλοφόρουν πρὸ τοῦ πολέμου παρ' ὅλα τὰ ἄλλα χερσαῖα καὶ θαλάσσια μεταφορικὰ μέσα ποὺ εἵχομεν τότε, ἀντιλαμβάνεται κανεῖς ποῖα στενότης μέσων ὑπάρχει καὶ πόσῃ ἐπὶ πλεόν στενότητα ἀγαθῶν μᾶς δημιουργεῖ.

2. ΝΟΜΙΣΜΑ — ΤΙΜΑΙ

Πρώτιστον ἔργον τῆς Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς Ἑνότητος ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν μας ἦτο ἡ σταθεροποίησις τοῦ νομίσματος, διότι ἄλλως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ οὐδεμία προσπάθεια ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἐπαναλειτουργίας τῆς οἰκονομίας μας. Οὕτω τὴν 11 Νοβρίου 1944 ἀνηγγέλθη ἡ πρώτη σταθεροποίησις, ἥτις ὡς βάσιν ἐλάβανεν τὴν Ἀγγλικὴν χαρτίνην λίραν μὲ ἰσοτιμίαν 600 δραχμὰς κατὰ χαρτίνην Ἀγγλικὴν λίραν.

Ἡ σταθεροποίησις αὕτη ὡς σκοπὸν εἶχε τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ταχυτέραν ἀπόκτησιν σταθεροῦ νομίσματος. Ἀπαραίτητος ὅμως προϋπόθεσις διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς ἦσαν ἡ πολιτικὴ ὁμαλότης, ἡ σοβαρὰ ὥθησις τῆς παραγωγῆς καὶ πρὸ παντὸς ἡ πραγματικὴ ἰσοσκέλισις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἄνευ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν ἡ σταθεροποίησις θὰ ἐκλονίζετο καὶ θὰ εἰσηρχόμεθα εἰς νέον πληθωρισμόν.

Δυστυχῶς αἱ ἐπελθοῦσαι ἀνωμαλῖαι ὅχι μόνον δὲν ἐπραγματοποίησαν τὰς προϋποθέσεις αὐτάς, ἀλλὰ ἀνέτρεψαν καὶ τὰς ἤδη κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς σταθεροποιήσεως ὑπαρχούσας, οὕτως ὥστε κάθε ἐλπίς πλεόν περὶ ἐπιτυχίαν τῆς σταθεροποιήσεως ἐξέλιπεν. Οὕτω τὸ Δημόσιον δὲν ἐπραγματοποίησεν ἔσοδα καὶ αἱ δαπάναι αὐτοῦ ἠῤῥαλλον καθημερινῶς. Ἡ πίστις πρὸς τὸ νόμισμα ἐκλονίσθη καὶ ὁ λαὸς ἐστράφη καὶ πάλιν πρὸς τὴν χρυσὴν λίραν, ἥτις ἤρχισεν ἀνατιμωμένῃ, μέ ἀποτέλεσμα τὴν ὑψωσιν τῶν τιμῶν, τὴν αὔξησιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, τὴν ἀντίστοιχον αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὸν φαῦλον κύκλον τοῦ πληθωρισμοῦ διὰ τῆς ἐκδόσεως καὶ νέου χαρτονομίσματος, διὰ καταναλωτικὸς σκοπούς.

Ἡ κίνησις τῆς κυκλοφορίας καὶ τῆς τιμῆς τῆς χρυσῆς λίρας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα Νοεμβρίου 1944—Ἰουνίου 1945, ἐνεφανίζετο ὡς κάτωθι :

		Τιμὴ χρυσῆς λίρας	Κυκλοφορία χαρτονομίσματος
Νοέμβριος	30 1944	3.000	2.388 ἐκ.
Ἰανουάριος	31 1945	4.200	5.229 »
Φεβρουάριος	28 1945	4.540	7.607 »
Μάρτιος	31 1945	5.400	11.515 »
Ἀπρίλιος	30 1945	10.300	16.933 »
Μάϊος	31 1945	19.500	22.515 »
Ἰούνιος	30 1945	13.000	28.970 »

Τὸν Ἰούνιον 1945 ἡ Κυβέρνησις Βούλγαρη ἐφαρμόζουσα τὸ σχέδιον Βαρβαρέσου ἔκαμε νέαν σταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς με ἰσοτιμίαν 2.000 δραχ. κατὰ Ἀγγλικὴν λίραν. Δυστυχῶς ὅμως τὸ σχέδιον Βαρβαρέσου διὰ τοῦ ὁποῦ ἐπεβάλλοντο νέαι φορολογίαι, νέον μισθολόγιον, διατιμήσεις καὶ ἔλεγχος εἰς τὴν βιομηχανίαν δὲν ἐπέτυχε. Οὕτω αἱ φορολογίαι δὲν ἀπέδωσαν, αἱ διατιμήσεις δὲν ἐφηρμόσθησαν, τὰ ἀγαθὰ ἐξηφανίσθησαν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν με ἀποτέλεσμα τὴν ἐξωφρενικὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν, οἱ μισθοὶ ἐξηνεμίσθησαν καὶ πρὸ παντὸς ἡ παραγωγή δὲν ἐκινήθη. Ἀποτέλεσμα αὐτῶν ἦτο ὁ νέος κλονισμὸς τῆς πίστεως πρὸς τὴν δραχμήν, ἡ ὕψωσις τῆς τιμῆς τῆς λίρας καὶ ἡ προσφυγὴ πρὸς τὴν ἐκδοτικὴν μηχανὴν με τὰ γνωστὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ ἀποτυχία τοῦ προγράμματος Βαρβαρέσου καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα ἔκτοτε πολιτικὴ ἀνωμαλία ἀφ' ἑνός, ἡ ἀδυναμία δὲ πρὸς ἐφαρμογὴν νέου προγράμματος καὶ ἡ ὡς ἐκ τούτου παντελὴς ἔλλειψις συντονισμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς μᾶς ὠδήγησαν ἔκτοτε εἰς τὸ χάος τοῦ πληθωρισμοῦ.

Τὴν κατάστασιν αὐτὴν μᾶς ἐμφανίζει ὁ κατωτέρω πῖναξ κινήσεως κυκλοφορίας καὶ τιμῆς χρυσῆς λίρας ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1945 :

		Τιμὴ χρυσῆς λίρας	Κυκλοφορίας χαρτονομίσματος
Ἰούλιος	31 1945	15.000	33,745 ἐκ.
Αὐγουστος	31 1945	21.000	40.556 »
Σεπτέμβριος	30 1945	35.000	48.788 »
Ὀκτώβριος	31 1945	41.000	59.621 »
Νοέμβριος	30 1945	72.000	76.937 »
Δεκέμβριος	31 1945	182.000	102.829 »

Αἱ τιμαὶ ὡς εἶναι φυσικὸν ἐσημείωσαν συνεχῇ ὕψωσιν παρακολουθοῦσαι τὴν τιμὴν τῆς χρυσῆς λίρας. Αἱ τιμαὶ ἰδίως χονδρικῆς πωλήσεως εἶχον πάντοτε ὡς βάσιν τὴν τιμὴν τῆς χρυσῆς λίρας. Τὸ αὐτὸ δὲ συνέβαινε καὶ εἰς τὰς τιμὰς λιανικῆς πωλήσεως, πλὴν τῶν

τιμῶν ὠρισμένων εἰδῶν ὑποκειμένων εἰς φθοράν, αἵτινες ἐπηρεάζοντο καὶ ἀπὸ τὰς συνθήκας τῆς ἀγορᾶς.

Αἱ τιμαὶ τῶν διανεμομένων εἰδῶν δὲν παρηκολούθησαν τὴν αὐτὴν κίνησιν. Κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς Ἑνότητος καθωρίσθησαν αὗται εἰς ὑψηλὰ ἐπίπεδα. Τὸ μέτρον τοῦτο ὡς σκοπὸν εἶχε τὴν πραγματοποίησιν ἐσόδων—μοναδικῶν ἐσόδων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην—διὰ τὸ Δημόσιον, τὴν δημιουργίαν φυσιολογικοῦ ἐπιπέδου ἐνιαίων τιμῶν καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῆς κανονικῆς λειτουργίας τοῦ ἐκδιδομένου χαρτονομίσματος διὰ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα. Δυστυχῶς ὅμως ἡ πολιτικὴ αὕτη δὲν ἐσυνεχίσθη καὶ αἱ τιμαὶ τῶν διανεμομένων εἰδῶν δὲν παρηκολούθησαν κατὰ τοὺς ἐπομένους μῆνας τὴν ὕψωσιν τῶν τιμῶν τῆς ἀγορᾶς. Ἀντιθέτως μάλιστα διὰ τοῦ προγράμματος Βαρβαρέσου καθωρίσθησαν χαμηλότεραι τιμαὶ διὰ τὰ διανεμόμενα εἶδη κατὰ 35%—40%, οὕτως ὥστε διὰ τοῦ συνεχισθέντος ἔκτοτε πληθωρισμοῦ καὶ διαρκοῦς ὑψώσεως τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν αὗται νὰ ἐξευτελισθοῦν τελείως. Ἐφθάσαμεν δὲ εἰς τὸ σημεῖον κατὰ μῆνα Νοέμβριον ὥστε τὸ Δημόσιον νὰ δαπανᾷ μεγαλύτερα ποσὰ διὰ τὴν διανομὴν τῶν εἰδῶν ἀπὸ ὅσα εἰσέπραττε ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῶν.

Τὸν Νοέμβριον ἐγένετο ἀναπροσαρμογὴ τῶν τιμῶν τῶν διανομῶν, πλὴν ὅμως ἡ ἐπελθοῦσα ἀμέσως ἔντασις τοῦ πληθωρισμοῦ ἐξεμηδένισαν καὶ αὐτάς.

3. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Π ρ ο ὑ π ο λ ο γ ι σ μ ό ς. —Τὰ πρῶτα μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως Ἑθνικῆς Ἑνότητος ἦσαν ὁ καθορισμὸς τῶν δαπανῶν τοῦ Δημοσίου διὰ τοῦ καθορισμοῦ τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ Δημοσίου ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ χρέους, ἡτις ἔγινε διὰ τοῦ νόμου περὶ σταθεροποιήσεως καὶ ἡ κατάρτισις σχεδίων νόμων πρὸς ἐπιβολὴν νέων φορολογιῶν ἐπὶ τῶν πλουτισάντων ἐπὶ κατοχῆς, ὠφεληθέντων ἐκ τοῦ πληθωρισμοῦ κλπ., οἵτινες ὅμως δὲν ἐπρόλαβον τότε νὰ δημοσιευθοῦν. Ἡ κατάρτισις προϋπολογισμοῦ προεβλέπετο ἐπίσης, πλὴν ὅμως οὗτος θὰ ἰσοζυγίζετο εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Αἱ ἐπελθοῦσαι πολιτικαὶ ἀνωμαλίαι ἐματαιώσαν τὰς ἀρχικὰς αὐτάς προσπάθειας, ἡ κατάρτισις δὲ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνεβλήθη ἐπὶ πολλοὺς μετέπειτα μῆνας καὶ μόνον κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον κατηρτίσθη τὸ πρῶτον σχέδιον ἐπὶ Ὑπουργείας τοῦ κ. Μαντζαβίνου, τὸ ὁποῖον συνεπληρώθη ἀργότερον συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα, Βαρβαρέσου.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος, ὡς τελικῶς διευτυπώθη, ἀνήρχετο εἰς 110 δισεκατομμύρια δραχμῶν. Προέβλεπε ἔσοδα ἐξ 102.190 ἑκατ., καὶ ἔξοδα ἐξ 110.039. Οὕτω ἄφινεν ἔλλειμμα ἐξ 7.849 ἑκατ., τὸ ὁποῖον ὅμως μὲ τὴν ἀναπόφευκτον αὐξήσιν τῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων καθὼς καὶ τῶν χορηγουμένων πιστώσεων ἐφαίνετο ἐξ ἀρχῆς ὅτι θὰ ὑπερέβαινε κατὰ πολὺ αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν. Τοῦτο καὶ ἐγένετο, καὶ μὲ τὴν γενικωτέραν ἀποτυχίαν τοῦ σχεδίου Βαρβαρέσου τὸ ἔλλειμμα

τοῦ Δημοσίου κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἀνῆλθε εἰς 29.920 ἑκατ. διὰ νὰ φθάσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν 40.103 ἑκατ. τὴν 15ην Νοεμβρίου, ὅτε ἀνηγγέλθη τὸ νέον πρόγραμμα μετὰ τοῦ νέου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Κασσιμάτη καταρτισθέντος προϋπολογισμοῦ.

Ὁ προϋπολογισμὸς οὗτος ἀνῆρχετο εἰς 142.490 ἑκατομμύρια καὶ εἶχε διαφορὰν ἀπὸ τὸν προηγούμενον ἐκ 40.300 ἑκατ. δραχμῶν ὡς πρὸς τὰ ἔσοδα καὶ 32.450 ἑκ. δραχμ. ὡς πρὸς τὰ ἔξοδα. Αἱ προβλέψεις καλύψεως τῶν δαπανῶν ἐβασίσθησαν ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, ἐπὶ τῆς ἐπιβολῆς προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ καταναλισκομένου καπνοῦ, ἐπὶ τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς διαθέσεως τῶν ὑπὸ τῆς ΟΥΝΡΡΑ εἰσαγομένων εἰδῶν διὰ προσαρμογῆς τῶν τιμῶν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἐκποιήσεως ἢ ἐκμισθώσεως περιουσιακῶν στοιχείων περιελθόντων εἰς τὸ Δημόσιον λόγῳ τοῦ πολέμου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἰσοζυγίζετο ὁ προϋπολογισμὸς, πλην ὅμως διὰ τῆς προβλέψεως μηδαμινῶν ποσῶν πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν διὰ πιστώσεις τῶν τεχνικῶν ἔργων (11.000 ἑκατ.) καὶ τῶν δαπανῶν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς (5.853 ἑκ.) ἄφινε σχεδὸν ἀκαλύπτους τὰς δαπάνας διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ ἐπανόρθωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου ζημιῶν, ἄνευ τῆς καλύψεως τῶν ὁποίων οὐδεμία ἐλπίς διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς οἰκονομίας μας δύναται νὰ ὑπάρχῃ.

Ἡ ἐπελθοῦσα ἀμέσως Κυβερνητικὴ μεταβολὴ καὶ ὁ ἐπικρατήσας μὲ ταχύτατον ρυθμὸν πληθωρισμὸς ἐπέφεραν πλήρη ἀνατροπὴν εἰς τὰς ἀνωτέρω προβλέψεις, οὕτως ὥστε σήμερον νὰ μὴν ἔχωμεν οὐσιαστικῶς οὔτε προϋπολογισμὸν οὔτε οἰκονομικὸν πρόγραμμα, νὰ ἀγώμεθα δὲ πρὸς τὸ κενὸν ἀναμένοντες πάντοτε τὴν ὑπὸ τῶν Συμμάχων ὑποσχεθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα βοήθειαν.

Φορολογία.—Τοὺς ἰσχύοντας σήμερον φόρους κατατάσσομεν εἰς δύο κατηγορίας:

1) Εἰς τοὺς πρὸ τοῦ πολέμου ἰσχύοντας.

2) Εἰς τοὺς ἐπιβληθέντας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

1) Οἱ πρὸ τοῦ πολέμου ἰσχύοντες φόροι ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι, παραλύσαντες τελείως ἐπὶ κατοχῆς, ἐτέθησαν πάλιν εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1945 μὲ ὠρισμένας μεταβολὰς εἰς τοὺς φορολογικοὺς συντελεστάς. Ἡ ἀπόδοσις τῶν φόρων τούτων ἦτο μηδαμινὴ κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος καὶ τοῦτο διότι :

α) Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐν γένει παραγωγῆς μας, ὡς εἶδομεν, ἦτο πολὺ πτωχὴ καὶ τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα τοῦ ἔτους 1945 κατὰ προχείρους ὑπολογισμοὺς μας θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ κατέλθει εἰς τὰ 25 % τοῦ προπολεμικοῦ.

β) Ἡ ἐκ δασμῶν εἰσπραξις τοῦ δημοσίου ἦτις πρὸ τοῦ πολέμου ἐκάλυπτε τὰ 30 % τοῦ προϋπολογισμοῦ μας κατῆλθε σχεδὸν εἰς τὸ μηδέν.

γ) Ἡ φορολογικὴ συνείδησις τῶν φορολογουμένων ἦτις ἦτο ἀνέκαθεν ἐπιρρεπὴς εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως ἐσυνήθισε κατὰ τὴν κατοχὴν εἰς τὴν πλήρη φορολογικὴν ἀσυ-

δοσίαν, συνήθειαν τὴν ὁποίαν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀποβάλη εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν.

δ) Αἱ φοροτεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τῶν ὁποίων ἡ ὀργάνωσις ἦτο ἀνέκαθεν ἐλλιπὴς ἐξηρθρώθησαν τελείως κατὰ τὴν κατοχὴν, ἐλειτούργησαν δὲ πολὺ πλημμελῶς κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος.

ε) Λόγῳ τῆς συνεχοῦς μειώσεως τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς, καὶ αὐταὶ αἱ πραγματοποιούμεναι ἐκ φόρων εἰσπράξεις μέχρις ὅτου συγκεντρωθοῦν καὶ ἀνακοινωθοῦν οἱ ἀριθμοὶ ἀπὸ τὰ δημόσια ταμεῖα ὑπετιμῶντο εἰς ἀξίαν.

Οἱ μόνοι φόροι, οἵτινες ἀπέδωσαν ἦσαν ὁ φόρος καταναλώσεως καπνοῦ καὶ οἱ φόροι καταναλώσεως οἶνοπνεύματος, οἶνου καὶ δημοσίων θεαμάτων. Ἰδιαίτερα ὁ φόρος καταναλώσεως καπνοῦ ἀπέδωσε κατὰ μέσον ὄρον ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου 1.000 ἑκατομ. δραχμ. μηνιαίως, μὲ τὴν ἐπιβληθεῖσαν δὲ κατὰ Νοέμβριον νέαν αὕξησιν ὑπελογίζετο ὅτι θὰ ἔφθονε τὰ 1.500 ἑκατομ. μηνιαίως.

2) Αἱ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπιβληθεῖσαι νέαι φορολογίαι εἶναι :

α) Ἡ φορολογία τῶν πλουτισάντων κατὰ τὴν κατοχὴν (Α. Ν. 182/45 ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως),

β) Ὁ ἑκτακτος φόρος ἐπὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατ'ὸχῆς (Α. Ν. 651 Νοεμβρίου 1945).

γ) Ἡ ἑκτακτος εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν βιομηχάνων, ἐμπόρων καὶ ἐπαγγελματιῶν (Α. Ν. 431 Ἰουνίου 1945 ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως).

δ) Ὁ φόρος τῶν πλουτισάντων, ὅστις ἔθιγε τοὺς οἰκονομικοὺς δοσιλόγους ἀπέδωσε μηδαμινὰ ποσά. Μέχρι τοῦ Νοεμβρίου τὰ μὲν πραγματικὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς 200 ἑκατ. δραχμ., ἡ δὲ κατασχεθεῖσα κινητὴ καὶ ἀκίνητος περιουσία τῶν ὀφειλετῶν ἐξετιμᾶτο εἰς 2.800 ἑκ. δραχμ. Διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Α. Ν. 646 τοῦ Νοεμβρίου 1945 τροποποιήσεως καὶ ἐπιβολῆς αὐστηρῶν ποινῶν εἰς τοὺς ὀφειλέτας προεβλέπετο ἡ εἰσπραξις τῶν 12.000 ἑκ. δραχμ. διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1945—46.

β) Ὁ ἑκτακτος φόρος ἐπὶ τῆς ὠφελείας τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς κατοχῆς ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν τῶν ἐκ τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας γενομένων εἰσαγωγῶν. Ἐκ τοῦ φόρου τούτου προεβλέπετο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἔσοδον ἐξ 8000 ἑκατ. δραχμ., δὲν νομίζομεν ὁμῶς ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ἱκανοποιητικά.

γ) Ἡ ἑκτακτος εἰσφορὰ ἐπὶ τῶν βιομηχάνων, ἐμπόρων καὶ ἐπαγγελματιῶν ἐπεβλήθη δι' ἐννέα μῆνας μὲ βάσιν τὸ πληρωνόμενον ἐνοίκιον καὶ μὲ δικαιολογίαν τὴν ὠφέλειαν τὴν ὁποίαν ἔχουν οὗτοι ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐνοικιοστασίου προστασίας. Ὁ φόρος οὗτος καθώριζε διαφόρους φορολογικοὺς συντελεστὰς κατὰ κλιμάκια (6, 10, 15) καὶ ὡς ἐτροποποιήθη βραδύτερον ἔδιδεν καὶ διοικητικὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς ἐφόρους νὰ αὐξάνουν κατὰ τὴν κρίσιν τῶν τὸν νόμιμον συντελεστήν.

Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐκτάκτου εἰσφορᾶς μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἔφθασε τὰ 5.000 ἑκατ. δραχμ.

Συνοψίζοντες ἀναφέρομεν ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ Δημοσίου ἐκ φόρων κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἦσαν μικρά, οὕτως ὥστε κάθε πρόβλεψις τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ μὴν πραγματοποιεῖται καὶ ἡ ἐκάστοτε κυβέρνησις νὰ καταφεύγῃ εἰς τὴν ἐκδοτικὴν μηχανὴν πρὸς κάλυψιν καὶ αὐτῶν τῶν τακτικῶν δαπανῶν.

4. Ε Μ Β Α Σ Μ Α Τ Α

Τὰ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα, ὡς γνωστόν, ἀπετέλουν μίαν σπουδαιοτάτην πηγὴν πλούτου διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Ἐνῶ ἀνεμένομεν ὅμως ὅτι ταῦτα ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν θὰ εἰσρεύσουν ἀφθόνως εἰς τὴν χώραν μας λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ πενταετοῦς διακοπῆς, εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἰσῆλθον παρὰ ἐλάχιστα ποσὰ ἐξ αἰτίας τῆς νομισματικῆς μας ἀσταθείας καὶ τῆς μεγάλης διαφορᾶς μεταξὺ ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἀλλὰ κυρίως λόγῳ τῆς συνεχιζομένης κακῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν τὰ ἐμβάσματα ἐξαργυρώνονται μὲ τιμὴν κυμαινομένην μεταξὺ τοῦ $\frac{1}{3}$ καὶ $\frac{1}{10}$ τῆς τρεχούσης τι-

μῆς τοῦ συναλλάγματος. Οὕτω ἐνῶ ὑπελογίζετο ὅτι τὰ ἐξ Ἀμερικῆς μόνον ἐμβάσματα θὰ ὑπερέβαινον τὰ 100 ἑκατ. δολλάρια κατὰ τὸ 1945 ταῦτα ἀνῆλθον μόνον εἰς 17 ἑκατομ. περίπου, οἱ δικαιοῦχοι δὲ αὐτῶν ἔφθασαν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἀρνοῦνται τὴν ἐξαργύρωσιν αὐτῶν ἐπιστρέφοντες αὐτὰ ὀπίσω.

Ὁ κατωτέρω πίναξ μᾶς ἐμφανίζει τὴν μικρὰν εἰσροὴν συναλλάγματος ἐκ τῶν ἐμβασμάτων κατὰ τὸ 1945 :

Ε Μ Β Α Σ Μ Α Τ Α

	Εἰς £		Εἰς \$	
	Ληφθέντα	Ἐκτελεσθέντα	Ληφθέντα	Ἐκτελεσθέντα
Μάρτ.12-31	£ 44.771	£ 8.980	\$ 1.330.721	\$ 189.940
Ἀπρίλιος	£ 124.152	£ 80.728	\$ 2.301.502	\$ 1.253.403
Μάϊος	£ 175.757	£ 86.596	\$ 1.471.855	\$ 1.542.898
Ἰούνιος	£ 317.035	£ 161.208	\$ 1.604.795	\$ 1.744.297
Ἰούλιος	£ 253.021	£ 216.650	\$ 2.950.230	\$ 2.118.117
Αὐγουστ.	£ 281.943	£ 310.000	\$ 2.459.323	\$ 2.785.935
Σεπτέμβ.	£ 643.650	£ 300.680	\$ 2.310.221	\$ 2.222.850
Ὀκτώβρ.	£ 298.869	£ 283.948	\$ 2.629.760	\$ 2.107.616
Νοέμβρ.	£ 318.599	£ 208.922	\$ 2.576.092	\$ 1.977.128
Δεκέμβρ.	£ 224.827	£ 130.108	\$ 2.724.510	\$ 1.489.043
Σύνολον	£ 2.682.624	£ 1.787.720	\$ 22.359.009	\$ 17.431.227

5. Π Ι Σ Τ Ι Σ

Ὁ ἐπελθὼν κλονισμὸς τῆς πίστεως ἡλπίζετο ὅτι θὰ ἐθεραπεύετο διὰ τῆς ἀποκτήσεως ἐνὸς σταθεροῦ νομίσματος καὶ τοῦ συντόμου διακανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῶν καταθέσεων δι' ἀποδόσεως μέρους αὐτῶν. Ὁ μὲ ταχύτατον ρυθμὸν συνεχιζόμενος ὁμῶς πληθωρισμὸς ἀνέτρεψε τὰς ἐλπίδας αὐτάς, ἀπόφασις δὲ πρὸς μερικὴν ἀπόδοσιν τῶν καταθέσεων, ἥτις ἐλήφθη κατὰ Νοέμβριον εἰς οὐδὲν συνετέλεσε. Οὕτω τὰ ὑπόλοιπα τῶν καταθέσεων εἰς τὰς κυριωτέρας Τραπεζὰς Ἀθηνῶν Πειραιῶς ἀνήρχοντο εἰς 6.051 ἑκατ. δραχ. κατὰ τὸ τέλος Νοεμβρίου καὶ εἰς 12.962 κατὰ τὸ τέλος Δεκεμβρίου.

Ἐναντι τῶν ἐν τῷ συνόλῳ μικρῶν αὐτῶν καταθέσεων ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος χορηγεῖ σημαντικὰ ποσὰ εἰς παραγωγικὰς πιστώσεις πρὸς τὰς βιομηχανίας, τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ἀγροτικὰς ἐπιχειρήσεις. Οὕτω μέχρι τέλους Νοεμβρίου κατεβλήθησαν εἰς βιομηχανικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις	231.374.389
εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Τράπεζαν	14.281.315.613
εἰς ἄλλας Τραπεζὰς	4.852.317.968
Σύνολον	19.302.007.968

Τὰ ποσὰ ταῦτα βεβαίως ἐπιστρέφονται, πλὴν ὁμῶς, λόγῳ τοῦ πληθωρισμοῦ, μὲ σημαντικῶς ἡλαττωμένην ἀξίαν. Πολλάκις δὲ ἀντὶ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς παραγωγικοὺς σκοποὺς καταβάλλονται πρὸς ἀγορὰν χρυσῶν λιρῶν, ἐφ' ὅσον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἀποκομίζονται μεγαλύτερα κέρδη.

Φανερόν εἶναι ὅτι ἡ τοιαύτη δυσαρμονία μεταξὺ καταθέσεων καὶ πιστώσεων οὐδόλως συντελεῖ εἰς τὴν κανονικὴν κυκλοφορίαν τοῦ νομίσματος, ἀποτελεῖ δὲ σοβαρὰν αἰτίαν πληθωρισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου τὸ Δημόσιον διὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κἀταβάλλει σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῶν ἐν Ἑλλάδι Συμμαχικῶν στρατευμάτων. Τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τὸ τέλος 1945 φθάνει τὰ 10 ἑκατ. λίρες περίπου. Καὶ ναὶ μὲν ἔχει συμφωνηθῇ ὅπως οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι ἐκκαθαρίζονται, πιστώνεται δὲ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον εἰς Λονδίνον, πλὴν ὁμῶς οἱ λογαριασμοὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχουν ἐκκαθαρισθῇ, οὐδεμία δὲ πίστωσις ἔχει ἀκόμη χρησιμοποιηθῇ.

6. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ—ΜΙΣΘΟΙ

Ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα. Τὰ μόνα στατιστικὰ δεδομένα τὰ ὅποια θὰ ἡδυνάμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα εἶναι τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἀπογραφὴν τῶν μισθωτῶν γενομένην κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον διὰ τὴν παροχὴν δελτίου ἱματισμοῦ. Ἐκ τῶν μέχρι σήμερον συγκεντρωθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τέως Διοικήσεως Πρω-

τευούσης ἀπασχολοῦντο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνολικῶς 215.917, ἐκ τῶν ὁποίων 173.251 ἄνδρες καὶ 52.666 γυναῖκες. Ἐκ τούτων περὶ τὰς 85.000 ὑπηρετοῦν εἰς τὰς Δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ 9000 περίπου εἰς ὑπηρεσίας ξένων ὀργανισμῶν καὶ ἀποστολῶν.

Ὡς πρὸς τὴν ἀνεργίαν δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι μέγα μέρος τῶν ἄνευ μισθωτικῆς ἀπασχολήσεως εὕρισκομένων καὶ ἰδιαιτέρως οἱ ἀνήκοντες εἰς τὰς μικροτέρας ἡλικίας εἰσεχώρησαν εἰς διάφορα παρασιτικὰ ἐπαγγέλματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδοσις εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πλανοδίου πωλητοῦ προσεῖλκυσε τοὺς περισσοτέρους ὡς πλέον ἐπικερδές.

Μισθοὶ

Ἡ πρώτη ρύθμισις τῶν μισθῶν ἐγένετο συγχρόνως μὲ τὴν πρώτην νομισματικὴν σταθεροποίησιν κατὰ Νοέμβριον 1944.

Τὸ προσωρινὸν τοῦτο μισθολόγιον ἐλάμβανεν ὡς βάσιν τὸ ποσὸν τῶν 4000 δρχ. διὰ τοὺς δημοσίους καὶ τοὺς εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ἀπασχολουμένους ὑπαλλήλους αὐξανόμενον κατὰ διάφορον ποσοστὸν ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ προσαυξανόμενον δι' ἐπιδομάτων ἀναλόγως τῶν οἰκογενειακῶν βαρῶν καὶ τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν ὑπαλλήλων. Οὕτω οἱ μισθοὶ καθωρίσθησαν ἀπὸ 4.400 δρχ. ἕως 8-800 προστιθεμένων καὶ τῶν ἐπιδομάτων. Οἱ μισθοὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καθωρίσθησαν ἀπὸ 5.000 δρχ. ὡς κατώτατον ὅριον μέχρι τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν 8.500 δρχ. καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατοτεχνιτῶν ἀπὸ 100 δρχ. (ἀμοιβὴ μαθητευομένων κάτω τῶν 2 ἐτῶν) μέχρι 325 δρχ. (ἀμοιβὴ εἰδικευμένου τεχνίτου). Διὰ τὴν ρύθμισιν ταύτην τῶν μισθῶν ἐλήφθη ὡς βάσις ἡ παροχὴ τῶν χρηματικῶν μέσων πρὸς τοὺς μισθωτοὺς διὰ τὸν προϋπολογισμὸν 2.500 θερμίδων κατ' ἄτομον ἡμερησίως ἀπαραιτήτων διὰ τὴν συντήρησίν των, τὸ δὲ μισθολόγιον τοῦτο ἀνηγγέλθη ὡς προσωρινὸν προβλεπομένης τῆς δημοσιεύσεως νέου διὰ τὸν ὁριστικὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν κατὰ μῆνα Ἰανουάριον.

Τὸ ὁριστικὸν τοῦτο μισθολόγιον κατηρτίσθη κατὰ μῆνα Ἰούνιον συγχρόνως μὲ τὴν ἀνασταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε δοθῇ κατὰ μῆνα Μάρτιον μικρὸν ἐπίδομα διάφορον κατὰ βαθμούς, μειωθὲν τὸν Ἀπρίλιον εἰς τὰ 75⁰/. Ὡς ὅρια αὐτοῦ ἐλήφθησαν τὰ ποσὰ τῶν 8.000—32.000 διὰ τοὺς δημοσίους καὶ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου πλὴν τῶν λειτουργῶν τῶν ἀνωτάτων δικαστικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, διὰ τοὺς ὁποίους ἐτέθη ὡς ἀνώτατον ὅριον τὸ ποσὸν τῶν 35.000 δρχ. Οἱ μισθοὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐκυμαίνοντο ἀπὸ 8.000—30.000 προστιθεμένων καὶ τῶν ἐπιδομάτων, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται ὁ ἰδιωτικὸς ὑπάλληλος νὰ λάβῃ πλέον 33.000 δρχ., ἐνῶ τοιοῦτος περιορισμὸς δέν ἐτίθετο διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Τὰ ἡμερομίσθια δὲ τῶν ἐργατοτεχνιτῶν καθωρίσθησαν ἀπὸ 220 μέχρις 720 δρχ. (δι' 25 ἡμερομίσθια 5.500—18.000 δρχ.).

Κατὰ Σ]βριον ἐχορηγήθη αὐξήσις κατὰ 50 % τῶν μισθῶν Ἰουνίου καὶ τὸν Νοέμβριον ἐγένετο ἀναπροσαρμογὴ τῶν μισθῶν δι' αὐξήσεως ἐξ 150 % ἐπὶ τῶν μισθῶν Ἰουνίου. Ἐπίσης τὸν Δ]βριον ἐδόθη εἰς πλήρης μισθὸς ἐπὶ πλεόν. Τόσον τὸ προσωρινὸν μισθολόγιον τοῦ Νοεμβρίου ὅσον καὶ τὸ ὀριστικὸν τοῦ Ἰουνίου συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κάτωθι πέντε ἀρχῶν.

1) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσορροπίας τῶν πάσης φύσεως ἀμοιβῶν ἐργασίας οὕτως ὥστε νὰ μὴν δύνανται ὠρισμένοι ὑπάλληλοι Ἀνω-νύμων Ἐταιρειῶν νὰ λαμβάνουν μισθοὺς κατὰ πολὺ ὑψηλοτέρους τῶν μισθῶν τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων.

2) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀμβλύνσεως τοῦ διαφορισμοῦ τῶν μισθῶν λόγῳ τοῦ αὐστηρῶς βιωτικοῦ χαρακτῆρος των, οὕτως ὥστε ὁ διαφορισμὸς τῶν μισθῶν γενικοῦ διευθυντοῦ καὶ γραφέως β' τάξεως νὰ εὐρίσκεται εἰς ἀναλογίαν 1.83 : 1 εἰς τὸ μισθολόγιον τοῦ Ν]βρίου 1944 καὶ 2,55 : 1 εἰς τὸ μισθολόγιον τοῦ Ἰουνίου 1945, ἐνῶ προπολεμικῶς ἡ ἀναλογία αὕτη ἦτο 6 : 1.

3) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς παροχῆς οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων.

4) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς σταθερᾶς ἀμοιβῆς οὕτως ὥστε οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια νὰ μὴ μεταβάλλωνται συμφώνως πρὸς τὰς αὐξομειώσεις τοῦ τιμαρίθμου καὶ νὰ μὴ δύνανται ὁ ἐργοδότης νὰ παρέχῃ ὑψηλοτέρους ἢ χαμηλοτέρους τῶν καθοριζομένων μισθῶν.

5) Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης ἀμοιβῆς δι' ἴσην ἐργασίαν, οὕτως ὥστε νὰ ἀμβλύνεται ὁ διαφορισμὸς ἀμοιβῆς μεταξύ τῆς ἀνδρικῆς καὶ γυναικείας ἐργασίας.

Ἐνῶ ὁμως αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐτηρήθησαν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ μισθολογίου σὺν τῷ χρόνῳ ἔπαυσαν ἐν πολλοῖς νὰ ἰσχύουν. Ὁ διαφορισμὸς τῶν μισθῶν ηὐξήθη λόγῳ τῶν αὐξήσεων διὰ ποσοστῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κατὰ βαθμὸν μισθῶν, καὶ λόγῳ τῆς θεσπίσεως διὰ τοῦ μισθολογίου τοῦ Ἰουνίου 1945 ὡς βάσεως διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων τῶν καθ' ἕκαστα κατὰ βαθμὸν μισθῶν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μισθολόγιον τοῦ Νοεμβρίου 1944, κατὰ τὸ ὅποιον διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἐπιδομάτων ἐλαμβάνετο μία κοινὴ βᾶσις.

Ἐπίσης ἡ ἀρχὴ τῆς σταθερᾶς ἀμοιβῆς ἔπαυσε ἰσχύουσα, διότι λόγῳ τῆς συνεχοῦς ὑψώσεως τοῦ τιμαρίθμου οἱ μὲν ἐργάται δι' ἀπεργιῶν κατάρθωσαν νὰ ἐπιτύχουν αὐξήσιν ἡμερομισθίων εἰς μίαν ἐκάστην ἐπιχείρησιν χωριστά, οὕτως ὥστε σήμερον νὰ ἰσχύουν ἀνεπίσημα μισθολόγια διαφέροντα κατὰ κατηγορίαν ἀπασχολουμένων ἐργατῶν, ἡ Κυβέρνησις δὲ πιεζομένη ἀπὸ τὴν ὀξύτητα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως ἐπιτρέπει τοῦτο, παρέχει δὲ καὶ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους κατὰ μῆνα μικρὰς αὐξήσεις.

Κατωτέρω παραθέτομεν πίνακα ἐμφανίζοντα προσωρινὸν δείκτην ὀνομαστικῶν μισθῶν ἐξαχθέντα βάσει τῆς πορείας τῶν μισθῶν ὠρισμένων κατηγοριῶν ἐργαζομένων :

Προσωρινός δείκτης μισθών και ήμερομισθίων

Μήνες	Δραχμαί
Όκτώβριος 1940	100
Νοέμβριος 1944	324
Ιανουάριος 1945	316
Φεβρουάριος 1945	331
Μάρτιος 1945	392
Απρίλιος 1945	388
Μάϊος 1945	421
Ιούνιος 1945	623
Ιούλιος 1945	625
Αύγουστος 1945	629
Σεπτέμβριος 1945	748
Όκτώβριος 1945	978
Νοέμβριος 1945	1506

Είναι φανερόν ὅμως ὅτι παρ' ὅλας τὰς αὐξήσεις τῶν ήμερομισθίων καὶ μισθῶν ὑπάρχει πλήρης δυσαρμονία μεταξύ τῆς αγοραστικῆς δυνάμεως τῶν μισθωτῶν καὶ τῆς συνεχοῦς ὑψώσεως τῶν τιμῶν. Ἡ δυσαρμονία αὕτη λόγω τοῦ ταχυτάτου ρυθμοῦ μὲ τὸν ὁποῖον ἐπικρατεῖ ὁ πληθωρισμὸς βαίνει συνεχῶς αὐξανομένη με ἀποτέλεσμα τὴν συνεχῇ μείωσιν τῆς αγοραστικῆς δυνάμεως τῶν μισθωτῶν.

7. ΔΙΑΝΟΜΑΙ

Αἱ διανομαὶ τροφίμων ὑπὸ τῆς Μ. Λ. καὶ τῆς Οὐνρρα ἠκούθησαν τὰς ἐπὶ κατοχῆς γενομένας διανομὰς ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Κατὰ Νοέμβριον διενεμήθησαν 1500 θερμίδες περίπου κατ' ἄτομον εἰς τὴν περιοχὴν Πρωτευούσης. Ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου ὅμως εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅπως χορηγοῦνται 2.000 θερμίδες κατ' ἄτομον. Τοῦτο πραγματικῶς δὲν ἐφηρμόσθη παρὰ μόνον κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἔκτοτε δὲ τὸ ποσὸν τῶν θερμίδων διαρκῶς ἐμειοῦτο ὥς μᾶς ἐμφανίζει ὁ κατωτέρω πῖναξ :

Διανεμόμεναι θερμίδες κατ' ἄτομον ήμερησίως εἰς τὴν περιοχὴν τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης

Μάρτιος	1945	2036
Ἀπρίλιος	1945	1864
Μάϊος	1945	1713
Ιούνιος	1945	1751
Ιούλιος	1945	1854
Αύγουστος	1945	1470
Σεπτέμβριος	1945	1697

Ὀκτώβριος 1945	1361
Νοέμβριος 1945	1492
Δεκέμβριος 1945	1548

Τὸ ποσὸν τῶν 1300—1500 θερμίδων κατ' ἄτομον εἶναι ἀνεπαρκές. Ἐὰν λάβῃ δέ τις ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην ὑπερτίμησιν τῶν τροφίμων εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν καθὼς καὶ τὴν συνεχῇ μείωσιν τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν μισθωτῶν, ἀντιλαμβάνεται πόσον ἐλλιπὴς εἶναι ὁ ἐπισιτισμὸς τοῦ λαοῦ. Ἐκτὸς ὅμως τῆς μικρᾶς ποσότητος τῶν διανεμομένων θερμίδων, αὗται παρέχονται κατὰ 60—70 % εἰς ἀμυλώδη, ὑπάρχουν δὲ μεγάλα κενὰ εἰς τὸν τομέα τῶν λιπῶν καὶ τῶν ζωϊκῶν λευκωμάτων τὰ ὁποῖα ἔπαυσαν σχεδὸν ἐντελῶς νὰ χορηγοῦνται.

Ἰματισμὸς διενεμήθη εἰς μικρὰς ποσότητας καὶ εἰς περιορισμένα εἶδη μόνον εἰς τοὺς μισθωτοὺς. Παρεδόθησαν δὲ καὶ ποσότητες βάμβακος καὶ ἑρίου εἰς τὰς βιομηχανίας χωρὶς ὅμως νὰ καταστή δυνατὸν εἰσέτι νὰ διανεμηθοῦν τὰ ἐξ αὐτῶν παρασκευασθέντα εἶδη.

Εἰς τὰς Ἐπαρχίας ἐπεξετάθησαν αἱ διανομαὶ τροφίμων εἰς κατὰ μέσον ὅρον 1200 θερμίδας κατ' ἄτομον, ἐπίσης διενεμήθησαν γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ εἶδη ρουχισμοῦ εἰς τοὺς κατεστραμμένους ἀγρότας.

Γενικῶς ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι αἱ διανομαὶ δὲν ἐγένοντο κανονικῶς, εἶναι χαρακτηριστικὴ δὲ ἡ βραδύτης μετὰ τῆς ὁποίας αὗται ἐκτελοῦνται.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν κακὴν ὀργάνωσιν καὶ πλημμελῇ λειτουργίαν τῶν ὑπηρεσιῶν καθὼς καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνιακῶν μέσων.

ΑΓΛ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ